

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/69/2018
Identifikačné číslo spisu:	7717010446
Dátum vydania rozhodnutia:	07.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7717010446.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému MUDr. B. K. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 7. marca 2019 v Bratislave dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 20. februára 2018, sp. zn. 4To/104/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Tr. por. dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) z 19. októbra 2017, sp. zn. 4T/116/2017, bol obvinený MUDr. B. K. uznaný vinným z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 13. januára 2017 v čase okolo 22:20 hod. viedol v Michalovciach po ulici Masarykovej smerom na Viniansku cestu osobné motorové vozidlo zn. Hyundai Santa Fé, EČ: M., pričom pri predchádzaní iného vozidla nedal znamenie o zmene smeru jazdy a bol zastavený ku kontrole policajnou hliadkou OR PZ Michalovce. Nakoľko vodič pri kontrole javil známky požitia alkoholických nápojov, bol po poučení opakovane viackrát vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie požitia alkoholických nápojov elektronickým prístrojom AlcoQuant 6020 plus. Menovaný uviedol, že je astmatik a po poučení sa žiadal na lekárske vyšetrenie odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu. Vodič MUDr. B. K. sa následne o 23:10 hod. podrobil odberu krvi, ktorá bola zaslaná na toxikologické vyšetrenie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou SLAPA, pracovisko Košice, kde na základe výsledku toxikologického vyšetrenia metódou plynovej chromatografie s FID detektorom a následne Widmarkovou skúškou bola v tejto krvi stanovená koncentrácia etylalkoholu 2,60 g/kg, t. j. 2,60 ‰.

Za to okresný súd obvineného MUDr. B. K. podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. odsúdil na peňažný trest vo výmere 3.500 €. Súd zároveň pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 5 (piatich) mesiacov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. mu súd uložil trest zákazu

činnosti spočívajúci v riadení motorových vozidiel všetkých druhov vo výmere 6 (šiestich) rokov.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, o ktorom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 20. februára 2018, sp. zn. 4To/104/2017 tak, že napadnutý rozsudok podľa § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por. v spojení s § 280 ods. 2 Tr. por. zrušil a vec postúpil príslušnému orgánu na prejednanie priestupku v cestnej doprave.

Krajský súd poukázal na závery znaleckého posudku MVDr. Lýdie Slosarčíkovej, ktorá na základe spätného prepočtu alkoholu ustálila, že v čase vedenia osobného motorového vozidla bola koncentrácia etylalkoholu v krvi obvineného v rozmedzí 0,034 - 0,29 ‰. Na podklade tohto krajský súd uzavrel, že obvinený o 22:20 hod., t. j. v čase, keď bol zastavený policajnou hliadkou, nebol v stave vylučujúcim spôsobilosť tak, ako to predpokladá § 289 ods. 1 Tr. zák. a ani sa subjektívne nemusel cítiť pod vplyvom alkoholu.

Dňa 29. októbra 2018 bolo okresnému súdu doručené dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) z 24. októbra 2018, podané na podklade dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i), ods. 3 Tr. por.

Minister argumentoval, že v prípade obvineného bol jednoznačne preukázaný jeho úmysel viesť osobné motorové vozidlo v stave vylučujúcom spôsobilosť. Obvinený užil 3 dcl alkoholu Tatratea s koncentráciou 82 ‰ a podľa svedka M. I. ho mal (svedka) následne odvieť domov na Širavu. Keďže podľa toxikologického vyšetrenia mal obvinený o 23:10 hod. v krvi 2,6 ‰ etylalkoholu, jeho konanie malo byť kvalifikované minimálne ako pokus trestného činu podľa § 289 Tr. zák. (R 25/1988). Skutočnosť, že obvinený mal „šťastie“ a hliadka ho zastavila o 22:20 hod. a nie neskôr, nemôže byť dôvodom pre posúdenie jeho konania ako priestupku. K znaleckému posudku MVDr. Slosarčíkovej uviedol, že bol vyhotovený výhradne na podklade tvrdenia obvineného, že alkohol požil len päť minút predtým, ako ho zastavila hliadka.

Na podklade uvedeného minister najvyššiemu súdu navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon v § 280 ods. 2 Tr. por., § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por., § 14 Tr. zák., § 289 ods. 1 Tr. zák., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, a zároveň podľa § 388 ods. 1 Tr. por. krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Dňa 26. novembra 2018 sa k dovolaniu ministra vyjadril obvinený MUDr. B. K., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Mariána Lenharda.

Uviedol, že dovolateľ vychádza len z domnienok a ničím nepreukázaných tvrdení. Je toho názoru, že pri hodnotení dôkazov nedošlo k žiadnym chybám. V dovolacom konaní nemožno otvárať správnosť skutkových zistení, pretože okolnosti uvedené v skutkovej vete si navzájom neodporujú a žiadna okolnosť neodôvodňuje inú právnu kvalifikáciu. Toxikologické vyšetrenie jednoznačne potvrdilo, že v krvi mal etylalkohol s koncentráciou 2,6 ‰ až o 23:10 hod. a nie o 22:20 hod., keď bol policajnou hliadkou zastavený. Kým výpoveď svedka I. bola ovplyvnená dlhým časovým odstupom od spáchania skutku, z výpovede obvineného jednoznačne vyplýva, že mal v úmysle odstaviť motorové vozidlo asi 200 m od miesta, kde ho zastavila polícia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby najvyšší súd podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, resp. podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

K predmetnému vyjadreniu sa už žiadna zo strán ďalej nevyjadrila.

Spisový materiál bol najvyššiemu súdu predložený na rozhodnutie 3. decembra 2018. Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie

ministra i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je síce prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. por.), avšak nebolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.).

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku, b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 369 ods. 5 Tr. por. v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh. Ak je obvinený mladistvý, osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, môže i proti vôli obvineného za neho v jeho prospech podať dovolanie aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.

Podľa § 369 ods. 6 Tr. por. ak podnet podľa odseku 1 podala osoba, ktorej tento zákon právo na jeho podanie nepriznáva, minister spravodlivosti o podnete nekoná; toho, kto podnet podal, o tom upovedomí.

Podľa druhej vety § 371 ods. 4 Tr. por. podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 372 ods. 1 Tr. por. oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že minister má zo všetkých aktívne legitimovaných subjektov (generálny prokurátor, obvinený, osoby uvedené v § 369 ods. 5 Tr. por. a minister) najširšie oprávnenia na podanie dovolania; to platí tak vo vzťahu k okruhu rozhodnutí, proti ktorým môže podať dovolanie (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por., § 371 ods. 2 Tr. por.), ako aj vo vzťahu k okruhu dovolacích dôvodov, ktorými predmetné rozhodnutia môže napadnúť (§ 371 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) (R 52/2016). Aplikácia týchto jeho rozsiahlych ingerenčných právomocí je však limitovaná predchádzajúcim podnetom oprávnenej osoby podľa § 369 ods. 1 Tr. por. a dodržaním zákonnej lehoty podľa § 370 Tr. por.

Osobu oprávnenú na podanie podnetu Trestný poriadok v druhej vete § 369 ods. 1 v spojení s § 372 ods. 1 definuje negatívne - ako osobu, ktorej samotnej (zjednodušene) právo na podanie dovolania nepriznáva, okrem osoby, ktorej toto právo nepriznáva len preto, lebo predtým nevyužila riadny opravný prostriedok. Z uvedeného plynie, že nevyhnutným predpokladom pre ustálenie, či minister je v danej veci oprávnenou osobou na podanie dovolania je zistenie, či mu v tejto konkrétnej veci a vo vzťahu k tomuto obvinenému (v dovolacom konaní neplatí zásada beneficium cohaesionis), ešte pred podaním dovolania bol doručený podnet, a zároveň či tento podnet mu bol doručený osobou, ktorá sama z dôvodov stojacich mimo § 372 ods. 1 Tr. por. nie je oprávnená na podanie dovolania.

Vychádzajúc z týchto úvah predseda senátu po zistení, že podané dovolanie, ale ani predložený spisový materiál žiaden podnet neobsahuje, postupom podľa § 379 ods. 1 Tr. por. 9. januára 2019 vyzval ministra, aby mu ho [s podacou pečiatkou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“)] v lehote piatich pracovných dní predložil. Na základe tejto výzvy minister 15. januára 2019 doručil súdu rovnopis podnetu JUDr. Petra Šufliarskeho [konajúceho v postavení prvého námestníka

generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) a následne 28. januára 2019 mu okresný súd doručil aj jeho prvopis.

Z obsahu podnetu vyplynulo, že generálny prokurátor s poukazom na § 142 ods. 1 Tr. por., § 16 ods. 1 a § 17 ods. 8 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona účinného ku dňu vypracovania znaleckého posudku (ďalej len „zákon č. 382/2004 Z. z.“), čl. 4 ods. 4 a prílohy č. 6 Inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 7/2009 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti (ďalej len „inštrukcia č. 7/2009“) spochybnil zákonnosť znaleckého posudku č. 14/2017, nakoľko jeho autorka - MVDr. Lýdia Slosarčíková bola zapísaná v Zozname znalcov v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie toxikológia (kód 48 21 00) a nie v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo (kód 48 15 00), ktoré sa zaoberá (o. i.) posudzovaním opitosti a prepočtami alkoholu. Ako generálny prokurátor uviedol, za takýchto okolností znalecký posudok nebol zadovážený v súlade s § 119 ods. 2 Tr. por., a preto naň ani nebolo možné prihliadnuť.

Odhliadnuc od toho, či MVDr. Lýdia Slosarčíková bola alebo nebola odborne spôsobilá na podanie znaleckého posudku, najvyšší súd upozorňuje, že takto formulovaná námietka nie je subsumovateľná pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ale pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. (R 2/1982). Ak totiž ustanovený znalec podá znalecký posudok, na ktorý nemá dostatočnú odbornú spôsobilosť (k tomuto viď hlavne § 142 ods. 1 Tr. por., § 143 ods. 2 Tr. por., § 145 ods. 1 Tr. por. § 152 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 4 ods. 1, ods. 3, ods. 6 písm. a) bod 7, § 11 ods. 3, § 16 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. a čl. 4 ods. 4 v spojení s prílohou č. 6 inštrukcie č. 7/2009, resp. s účinnosťou od 1. augusta 2018 § 1 ods. 7 v spojení s prílohou č. 2 vyhlášky MS SR č. 228/2018 Z. z.), takýto znalecký posudok je v celom rozsahu nezákonný a nemôže byť použitý ako dôkaz (mutatis mutandis R 81/2001). Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že konečnému záveru o odbornej ne / spôsobilosti znalca môže (obzvlášť v prípade tzv. ad hoc znalcov ustanovených podľa § 143 ods. 2 Tr. por.) predchádzať dokazovanie, týkajúce sa jeho odborného vzdelania a praxe. Vo svojej podstate ide totiž o rovnakú situáciu, ako v prípade podania znaleckého úkonu vylúčeným znalcom - aj vtedy je takto obstaraný dôkaz absolútne právne neúčinný (R 11/1977).

Na podklade tohto, ak sa teda jediná v podnete uplatnená námietka týkala zákonnosti vykonaného dôkazu, potom je zrejmé, že takúto námietku bol jeho podávateľ - generálny prokurátor oprávnený uplatniť aj samostatne (§ 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.), ktorá skutočnosť vylučuje jeho oprávnenie na podanie podnetu (druhá veta § 369 ods. 1 Tr. por.). V prípade, že generálny prokurátor napriek tomu podnet podal, bolo povinnosťou ministra v zmysle § 369 ods. 6 Tr. por. o ňom nekonať, na čo ho mal (podávateľa podnetu) upovedomiť. A hoci najvyšší súd nespochybňuje, že minister nie je viazaný rozsahom a obsahom podávateľom vymedzených námietok (minister môže efektívne uplatňovať aj iné námietky, vrátane tých, ktoré sú subsumovateľné pod iný dovolací dôvod, resp. môže vecne uplatniť aj identické námietky, ktoré však odlišne právne odôvodní), vo všetkých prípadoch však musí ísť o námietky, ktoré podávateľ podnetu nemohol uplatniť. Nie je možné aprobovať také konanie ministra, ktorý si na podklade podnetu zjavne neoprávnenej osoby v rozpore s § 369 ods. 6 Tr. por. nechá predložiť spisový materiál a po jeho prieskume uplatní také námietky, ktoré mu už podanie dovolania umožnia. Ak by sme takýto výklad akceptovali, podávanie podnetu by stalo len formálnym a ministrom by sa dala možnosť konvalidovať procesnú pasívu oprávnených subjektov.

Na podklade týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie ministra je v dôsledku právne neúčinného podnetu podané neoprávnenou osobou, a preto ho v zmysle § 382 písm. b) Tr. por. odmietol. Nad rámec uvedeného však súd považuje za potrebné upozorniť, že aj samotné dovolanie ministra je zmätočné, keďže z neho nie je úplne zrejmé, či ním spochybňuje závery krajského súdu ohľadne úmyslu obvineného MUDr. K. viesť osobné motorové vozidlo v stave vylučujúcim spôsobilosť, alebo ním namieta nesprávnu právnu kvalifikáciu ustáleného skutku, ktorý mal byť bez ďalšieho posúdený podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 14 Tr. zák. (pozn. tomu nasvedčuje aj formálne uplatnenie oboch dovolacích dôvodov - tak podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ako aj podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Popísaný postup (tak podávateľa podnetu, ako aj samotného dovolateľa) je však

o to prekvapujúcejší, že už po zbežnom preskúmaní spisového materiálu mal najvyšší súd vážne pochybnosti o správnosti skutkových záverov krajského súdu ohľadne nenaplnenia objektívnej stránky trestného činu podľa § 289 ods. 1 Tr. zák.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.